

SKOGKURS

Gode velteplasser

Sluttrapport

08.09.2025

Skogbrukets Verdiskapingsfond

Innhold

Bakgrunn for prosjektet.....	3
Gjennomføring av prosjektet	4
Tidsperioden	5
Resultater og resultatformidling	5
Regnskap	7

Bakgrunn for prosjektet

Prosjektet ble ledet av Jon Arne Borg Engø, og faggruppen underveis i prosjektet bestod av:

- Anders Storrustemoen, Viken Skog
- Bjørn Lauritzen, MEF
- Dag Skjølaas, Norges Skogeierforbund
- Fredrik Løvenskiold, Løvenskiold Vei og Plan
- Jon Harby / Jon Sigurd Leine, Glommen Mjøsen Skog
- Ole Søren Skybak, VTØ
- Siw Christel Berg, Innlandet Fylkeskommune

Velteplassen er en sentral del av logistikken knyttet til transport av tømmer fra skogen til industrien. Permanente velteplasser kan etableres både langs offentlige og private veier. Ofte blir imidlertid plasseringen av velteplassen håndtert som en ad hoc-oppgave, ved driftstart.

Hva som er en best mulig utforming og plassering av velteplassen, varierer fra sted til sted. Spørsmålene er mange og viktige å avklare:

- Skal det bygges en avkjøringslomme langs veien?
- Trenger vi skiltplan?
- Bør det være ensidig eller tosidig avlegg?
- Må det planeres på forhånd der lassbæreren skal forflytte seg langs velta?
- Må vegen forsterkes eller kultes opp før drifta?
- Kan kostnadene dekkes med skogfond og/eller statstilskudd?

I mange tilfeller blir velteplassen tilpasset først etter at driften er planlagt. Likevel gjelder det samme for velteplasser som for mye annet – gode forberedelser og tidlige investeringer gir som regel de mest effektive og kostnadsbesparende løsningene, både på kort og lang sikt.

Kunnskapsnivået om hva som kjennetegner en god og funksjonell velteplass varierer. Vi mener derfor at tiden er moden for å styrke kompetansen i næringen på dette området.

Gjennomføring av prosjektet

Prosjektet eies av Skogkurs, med Jon Arne Borg Engø som prosjektleder. Det ble initiert i 2023 og er planlagt avsluttet i løpet av 2025. En tverrfaglig arbeidsgruppe har bistått i prosjektgjennomføringen, bestående av representanter fra Norges Skogeierforbund, Viken Skog, Glommen Mjøsen Skog, Innlandet fylkeskommune, VTØ, Maskinentreprenørenes Forbund (MEF) og Løvenskiold Vei og Plan AS.

Prosjektets hovedmetodikk har vært å innhente og systematisere eksisterende kunnskap om velteplasser. I tillegg har arbeidsgruppen bidratt med erfaringsbasert innsikt fra sine respektive fagmiljøer og praksisfelt, noe som har vært av stor verdi. En masteroppgave var opprinnelig planlagt som en del av prosjektet, men ble ikke realisert.

Ettersom prosjektet ikke har hatt målinger av eksempelvis tidsforbruk eller veislitasje, foreligger det ingen konkrete tall på dette området. Likevel er det gjennomført kvalitative vurderinger og presentert eksempler som illustrerer hvordan slike faktorer kan slå ut i praksis. Gitt at påvirkningsfaktorene varierer betydelig fra sted til sted, må slike vurderinger gjøres på hver plass og individuelt for hvert enkelt tiltak.

Det er videre betydelige geografiske forskjeller i hvordan praksis og krav knyttet til velteplasser håndteres, noe som tydeliggjør behovet for grundig lokal tilpasning og innsikt – spesielt i tilfeller som innebærer søknadspliktige tiltak, som nybygging eller ombygging av skogsbilveier, eller ved krav om arbeidsvarslingsplan.

Som en del av prosjektets leveranser er det utviklet et nettkurs, som nå er tilgjengelig via e-læringsplattformen SKOGSKOLEN, i tilknytning til Skogkurs sine øvrige opplæringstilbud. I tillegg etableres det en egen nettside under Kunnskapsskogen, dedikert til fagstoff om velteplasser. Nettsiden vil kunne

oppdateres fortløpende med nye innspill og tilleggsmateriale etter hvert som dette blir tilgjengelig.

Tidsperioden

Prosjektet hadde oppstart i august 2023, med planlagt avslutning per 31. desember 2024. På grunn av enkelte forsinkelser ble prosjektperioden forlenget inn i 2025. Denne forlengelsen har, etter vår vurdering, ikke hatt negative konsekvenser for prosjektets framdrift eller måloppnåelse. I løpet av prosjektperioden har det blitt arbeidet systematisk med å identifisere og samle eksisterende kunnskap om tematikken. Arbeidsgruppen har også bidratt aktivt med innspill basert på sine respektive fagroller, noe som har vist seg å være verdifullt for innholdets relevans og forankring i praksis.

Resultater og resultatformidling

Hovedmålet med prosjektet har vært å utvikle en opplæringspakke som gir grunnlag for planlegging, etablering og effektiv bruk av velteplasser. For å støtte opp under dette overordnede målet, har arbeidet vært strukturert rundt følgende delmål:

- Bevisstgjøring om trygge og lovlige velteplasser langs offentlige vei
- Bevisstgjøring om kravene til velteplass langs private veier
- Bevisstgjøring om kostnadene og lønnsomheten med effektive velteplasser
- Bedre velteplasser for transportørene
- Bedre velteplasser for skogsmaskinentreprenørene
- Bedre lønnsomhet for skogeieren
- Økt trygghet for allmenheten

Prosjektet har rettet seg mot flere målgrupper, ettersom tematikken berører en rekke aktører i skogbrukets verdikjede. Blant de sentrale målgruppene er skogeiere, veiplanleggere, skogbruksledere, skogsmaskinentreprenører, anleggsentreprenører

og transportører, som alle på ulike måter påvirkes av – og har ansvar for – planlegging, etablering og bruk av velteplasser.

Det lanserte nettkurset er utviklet som en digital opplæringspakke, og har som mål å gi en helhetlig innføring i sentrale aspekter ved planlegging og bruk av velteplasser. Kurset innledes med en gjennomgang av relevant regelverk og juridiske rammebetingelser, før det videre omhandler sentrale hensyn ved ombygging og nyanlegg av skogsbilveier. Videre tematiseres praktisk bruk av velteplasser, økonomiske vurderinger knyttet til deres utforming og lokalisering, samt betydningen av sikkerhet i ulike deler av driften.

Det vil bli etablert en egen nettside under Kunnskapsskogen hos Skogkurs, med fokus på tematikk relatert til velteplasser. Denne plattformen skal fungere som en faglig ressurs og vil inneholde relevant informasjon, herunder illustrasjoner av ulike løsninger, veinormaler og annet materiale knyttet til planlegging og utforming av velteplasser. Hensikten er å synliggjøre hvordan ulike utfordringer har blitt håndtert i praksis, samt å bidra med inspirasjon og kunnskapsdeling som kan støtte utviklingen av hensiktsmessige løsninger tilpasset varierende geografiske og driftsmessige forhold.

Etter arbeid med prosjektet har det kommet tydeligere fram at temaet utgjør et sentralt knutepunkt i skogbruket, preget av kontinuerlig utvikling og endring. Regelverk og forskrifter revideres jevnlig, noe som understreker viktigheten av å holde seg faglig oppdatert. Det finnes dessuten omfattende kompetanse og erfaringsbasert kunnskap knyttet til bruk og utforming av velteplasser. En utfordring er imidlertid at denne kunnskapen ofte forblir lokalt forankret og i liten grad blir delt eller systematisert på tvers av regioner eller aktører.

Regnskap

3116 -Gode velteplasser prosjektøkonomi

Aktivitet	Regnskap	Budsjett
Møter i styringsgruppa	119 338	146 750
Kunnskapsinnhenting	84 688	113 750
Veiledning til masterstudent	0	34 125
Kostandsdekning for masterstudent, reise og datainnsamling	0	25 000
Illustratør	19 700	70 000
Utvikling nettkurs	414 331	286 250
Manus til nettkurs og nettside	246 763	86 250
Testing av nettkurs	9 438	29 375
Bygge nettside og fylle med innhold	9 875	58 750
Markedsføring og publisering	14 375	29 375
Rapportering og regnskap	3 675	23 500
Reise og møtekostnader	12 276	40 000
Prosjektledelse	116 012	45 875
Revisjon	15 000	15 000
Sum	1 065 470	1 004 000

Finansiering	Regnskap	Budsjett
Skogkurs	471 595	311 000
Egeninnsats fra samarbeidspartnere og andre ressurser	99 875	199 000
Skogbrukets Verdiskapingsfond	400 000	400 000
Rentemidler fra Statsforvalterne i Innlandet, Oslo og Viken, Vestfold og Telemark	94 000	94 000
Sum	1 065 470	1 004 000

Brumunddal, 25.06.2025

Jon Arne Borg Engø
Prosjektleder

Torunn Riise
Adm-og øk.sjef

